

ДИАНА ПЕТРОВА
ПОДАРЪК

chitanka.info

НАЧАЛО

Пробуждам се. През сините пердета в северната спалня не мога да се различа дали е ден. Обувам вълнените си шушони на босо и излизам в ледения коридор. На село винаги е по-студено, отколкото в топлия ми софийски апартамент. Днес майка ми е в къщата и ще се грижи за децата ми. Мисълта за това ме размеква и аз се превръщам в топъл кравай, увит в памучна кърпа върху старото, прилично на паница махагоново легло.

Унасям се в полудрямка. Представям си как приготвя вкусоти, гали перушинените коси на хлапетата и не им говори нищо.

Ставам към обяд. Протягам се и се заглеждам в отсенките, които хвърлят асмите по пердетата. Ставам и се обличам. Нахълтвам в кухнята като закъснял ученик. Майка ми бърка яйца с гръб към мен. Изчаквам няколко секунди, но тя не се обръща. Приближавам се и я прегръщам през кръста.

— Добро утро — казва тя, поколеба се и добавя: — моето момиче.

Прокарвам пръстите на ръцете си през косата ѝ и я целувам по бузата.

— Ще пием ли кафе?

— Още със ставането и искаш кафе! Измий се, закуси. Има кифлички.

— Да пием кафе. Зарежи кифличките.

Траурът сякаш се е налепил върху лицето ѝ. Лилавите бразди под очите ѝ се очертават от тънки черни прорези по краищата — като засъхнали мръсни петна след обилно съзене. Анцугът ѝ виси отпуснат в коленете. Побелелите коси стърчат несресани. Наблюдавам я известно време, докато сипва горещо кафе. Тя оставя хватките и полага чашите в лакирана табла.

— Радвам се, че съм ти дъщеря.

— Защо?

— А защо не?

Млъкваме с насълзени очи. Не мога да призная на глас, че и аз съм потресена от смъртта на майка ѝ и брат ѝ в една и съща година.

— Онзи ден при мен дойде съседката. Сметана искаш ли?

— Да.

— Бяхме ги канили на обяд — продължава тя, докато избърсва с ръкав сълзите от лилавите вади. — Мъжът ѝ си тръгна, а баща ти заспа. Тя остана да изпуши една цигара.

— Това тази, която има дъщерята с три деца ли? Онази дръпнатата.

— Е, да, да... — майка ми взима лъжичката, гребва сметана от бурканчето и сипва в кафето ми.

Подава ми едната чаша и взима другата. Сяда и разбърка първо съдържанието на моята чаша, а след това на нейната.

— Тя ми разказа нещо. Ще ти хареса.

— Едва ли — отвърщам без интерес, но после се изкашлям и я поглеждам с престорено очакване.

Нямам търпение да чуя отново гласа ѝ.

ИСТОРИЯТА

1.

Докато спяла, устните на Вяра потрепвали от време на време, а по лицето ѝ лепнели мокри кичури. В миг краката ѝ се изпънали конвулсивно и тя се надигнала с широко отворени очи. Сърцето ѝ биело учестено, а гърлото ѝ било пресъхнало. Лека-полека дишането ѝ се успокоило, отметнала мократа си коса назад, станала и отворила прозореца. Отвън нахлул шумът от колите и химичният коктейл от въздуха на Марица Изток. Ръцете ѝ се отпуснали, дишането се забавило, изтръпналите ѝ устни се затворили. Съпругът ѝ, който хъркал откъм другото легло, се размърдал, но не се събудил. Тя отишла в детската стая — двете ѝ дъщери спели — едната отметнала завивката си, а другата — скупчила я в кълбо между краката си. Завила децата. Излязла тихо и щом се озовала в коридора, погладила корема си. Сънувала кошмари, откакто била бременна за трети път. Влязла в банята и дълго гласила водата до любимата си температура. После се мушна под душа — първо краката, след това корема и накрая цялата. Водата я прегърнала от всички страни, побелелите от хлорта улеи се спуснали надолу по закръгления балон на пубиса ѝ и се слели в утешителна въртележка.

Този ден отново трябвало да посети болната си майка. Третият курс на химиотерапия предстоял съвсем скоро. Денят започвал.

2.

Леля Зорница, по-малката сестра на София, не се отделяла от кака си още откакто били деца. Родителите им разчитали много на голямата да се погрижи за малката. В битката на възрастните за закупуване на панелен апартамент през времето на комунизма, те намирали време само да ядат, чистят и спят.

София обичала да прави прически на сестра си и ѝ връзвала червена пандела на косата, която наричала: „кордела“ по съветски маниер. Надипляла дългата лента, докато тя се превръщала в огромна ружоподобна туфа върху тъмната коса на Зорница. Помагала ѝ с уроците, приготвяла пържени яйца за обяд и припичала хляба. Придружавала я до училище и ѝ махала през зацапаните дълги прозорци на входа на институцията.

Когато поотраснали, и двете момичета се влюбиха в едно и също момче. Зорница надделяла и по-късно се омъжила за него.

3.

В продължение на две десетилетия майката на Вяра, София, работила в шесто основно училище като учител по география на горните класове. Била изтощена от дълготрайните си опити да забременее — струвало ѝ се, че датирали по-дълго от основаването на някои държави. Още помнела мъчителните години, когато поливала влагалището си с всевъзможни илаци, спазвала лунния календар, посещавала съмнителни целителки. Лекарите споменавали нещо за операция за възстановяване на проходимостта на фалопиевите тръби — извършвала се в чужбина. Но навремето тази мярка ѝ се струвала толкова неосъществима — като пътуване до Плутон.

Хората шушукали зад гърба им, давали съвети да си осиновят дете или просто ги избягвали. Хората правели нещата по-ужасни, отколкото били.

4.

Елхата, която този път била по-малка от тези от предишни години, била украсена с нови играчки. Освен топки, по нея висели кубчета, стъклени играчки и бяла снежанка от памук на върха. Около снежанката клонът бил грижливо завързан със старата червена кордела.

София миела чиниите, а Зорница подреждала приборите по масата.

— Мамо, мамо, порязах си пръста!

— Къде? — отвърнала София, която избърсала мокрите си ръце в престилката.

— Леля е лекар! — викнала Вяра и подала ръката на леля си Зорница.

Двете жени се спогледали. В миг децата на Зорница влетели в стаята. Видимо по-големи от малката Вяра, те започнали да възкликват и уплашили още повече братовчедка си. София ненавиждала тайно тези две змийчета, с които Зорница така безмилостно заченала и които така последователно родила. Те все се набърквали там, където не им било мястото, разпитвали, участвали, държали се мило с малката Вяра и я печелили с обидна леснина.

Всяка година двете сестри гласели трапезата за новогодишния празник. Разполагали салфетките симетрично и поставяли лъснатите прибори върху тях. В средата нареждали обилно полети с олио блюда с печен боб, шопска и млечна салати, със забодени в храната лъжици. После разсипвали пържолите и печените картофи, а накрая идел ред на домашно приготвената торта с кайсиев компот.

Вечерята преминавала по един и същи начин. Мъжете пиели ракия и разказвали героични случки от ежедневието си — напълно измислени. Жените мълчаливо разсипвали от купите в чиниите на децата си, като тихо ги напътствали да не прекаляват, за да им останело място за основното ядене. Сестрите не разговаряли за друго, освен за трапезата. Щом се нахранели, децата започвали да играят. Често извършвали по някоя поразия — или счупвали нещо, или

изяждали бонбоните от шкафа в хола. Сестрите им правели забележки, без никоя да повишава тон.

Понякога съсед прекъсвал празника с внезапно посещение. Той украсявал историите за своите успехи и всички поливали срещата с бурен смях. София рядко промълвявала и дума, сякаш предпочитала да не назовава нещата — не искала да произнася, че хлябът бил хляб, децата били деца, а сестра й... — ах, как можела да нарече сестра си.

5.

Зорница доизпушила цигарата си, прибрала пакета с останалите цигари в джоба на престилката си и влязла в болницата. Качила се на третия етаж и се приближила до кабинета. Сиви, унили хора висели в чакалнята и следели зорко своя ред. При появата ѝ някои от тях повдигнали тревожно очи, за да я сгълчат като поредното медицинско лице, което щяло да влезе и излезе, без да предложи решения за тях. Други се престрували, че не виждали нищо, докато не се отворила вратата на лекаря. Тогава лицата им светнали, озарени от надежда, че часът на тяхната консултация съвсем скоро щял да настъпи.

На малко столче в кабинета седял възрастен човек. Той застинал и сякаш се постарал да оглушее.

— Доктор Пашова, племенницата ми е болна. Дали ще може да я прегледате? Те пътуват насам... Ще почерпя за услугата. Знам, че с вас имахме някои несъгласия, но аз много Ви уважавам като специалист.

Пашова вдигнала глава, но не отговаряла.

— Вашите диагнози... — продължила Зорница — са едни от най-изчерпателните. Трябва да призная, че понякога ги чета с надеждата и аз да подобра своите в описанието на снимките.

Пашова се размърдала.

— Случаят е спешен. Детето е с 39 градуса температура и бълнува.

— Добре, добре, водете я.

6.

Приели майка ѝ и Вяра в инфекциозното отделение, което не било отремонтirano от над десет години. Няколко свободна стая за новопостъпилите и затова ги настанили в помещение с още шест легла.

В ъгъла до металните извивки на радиатора няколко хлебарки се хранели с остатъци от евтин санитарен препарат. София седнала на пластмасовия стол до леглото на дъщеря си и се втренчила в сборището на насекомите. Едва после чула шумотевицата и вдигнала очи да огледа стаята. Всички деца плачели, майките ги дундуркали, приготвяха преварена вода, кашляли, пъшкали, влачели чехли и навред миришело на смесица от пот и застояла менструална кръв.

През деня Вяра се влошила. Повърнала на няколко пъти и ѝ поставили система. Температурата ѝ не спадала. Малкото ѝ телце изглеждало отслабнало и посиняло. Тя дишала учестено, а устните ѝ се били напукали. Бузите ѝ горели и понякога, докато спяла, изглеждала така, че гърдите ѝ се борели за всяка глътка въздух. Миглите ѝ потрепвали през полупрозрачните ѝ клепки. По-късно заспала за кратко през следобедните часове, но точно тогава влязла медицинска сестра за втора инжекция. Вяра се стреснала, не заплакала, а се разграчила.

Зорница пристигнала едва към шест вечерта, когато коридорите били почти празни. С няколко думи обяснила на сестра си, че била уредила преместването в нова стая, която представлявала квадратен стъклен аквариум с едно легло за детето и с едно за майката. Щяло да бъде по-чисто и спокойно там. Преместването изтощило Вяра и тя мигновено заспала. Майка ѝ също се отпуснала на леглото и задрямала.

През нощта Вяра се влошила още повече. Повърнала на още няколко пъти и съвсем се отпуснала. Лицето ѝ пожълтяло, дори почерняло. Леля ѝ Зорница ѝ включила нова система с глюкоза. Сега тя влизала през половин час при роднините си. Проверявала пулса на малката пациентка, галела я по челото, целувала ѝ ръцете. Всеки път

София извърщала глава встрани с ръка на устата, сякаш едва се сдържала да не се разплаче.

Часове по-късно, към три през нощта, когато изглеждало, че и Вяра, и София спели, изтощени от дългия ден, Зорница отново влязла в стъклената стая. Подпъкнала едната си ръка под врата на Вяра, а другата положила под коленете на крехкото тяло. Повдигнала го и го поела в скута си. Люляла малката известно време, а после все така внимателно я поставила обратно в креватчето. Излязла и затворила предпазливо вратата. Веднага след тракването на бравата София отворила очи. Устата ѝ се сгърчила в непреодолима болка. Плачела без сълзи.

7.

След като изпращала децата си и съпруга си сутрин, Зорница пресипвала в метални тенджери от яденето, което била сготвила предната вечер. Тръгвала за работа с час по-рано и стигала до панелен блок, който се намирал на няколко пресечки от нейния. Изкачвала се до четвъртия етаж и отключвала олющена врата.

Влизала и поздравявала стареца. Разсипвала му храна и докато той сърбал от яхниите ѝ, тя записвала лекарствата, които да купи, зареждала пералнята, миела чиниите.

В други дни тя посещавала изоставен подлез до Транспортна болница, където в една ниша живеело момче на петнайсет-шестнайсет години. Носела му чисти дрехи и банички, а понякога купувала и портокалов сок. Когато хлапето се разболявало, тя го прибирала в болницата.

Петък вечер Зорница отделяла за стар ерген, който бил болен от рак на дебелото черво. Носела му морфинови таблетки, изчиствала нахвърляните торби от катетри, които често стоели по цяла седмица в стаята. Когато един ден го открила мъртъв, тя организира погребението му с пари, които тайно събирала от рушветите на сестрите в болницата.

Зорница нямала приятелки. Били ѝ достатъчни хората, за които се грижела — те се държали мило с нея, правели ѝ малки подаръци, споделяли ѝ подробности от живота си. Тя така била свикнала с тях, че когато не успявала да ги посети, те ѝ липсвали. Почти не оставала насаме. Живеела със семейството си, с колегите си, със съседите си, с хората, за които се грижела. Зорница знаела обаче, че всъщност не живеела с никого.

8.

Вече бременна в деветия месец, Вяра била настанила майка си в малък хоспис на края на града. След няколкогодишна борба с болестта си София вече не ставала от леглото. Дишала с помощта на апарат и я обгрижвали две медицински сестри, които се редували да работят на дневни и нощни смени в хосписа. Те преобличали полуизгнилото ѝ миризливо тяло, спирали и пускали телевизора, поемали заръки в малкия цирк на предсмъртните грижи. Понякога плачели, когато разказвали за състоянието на другите болни, чудели се как роднините не можели да се разчувстват и ги хулели. Това успокоявало София и тя се привързвала към служителките с онова примирение на умиращите, които търсели само грижа и спокойствие, без значение от кого ги получавали. Тя с нетърпение ги очаквала и като ги видела, очите ѝ светвали. София не се държала по този начин нито към дъщеря си, нито към сестра си, които тя чувствала, че затруднявала със състоянието си.

— Ще кръстя детето си на теб, мамо! — рекла ѝ един ден Вяра.

Същия ден Вяра се прибрала у дома, за да си почине с обещанието да се върне по-късно вечерта. Леля ѝ Зорница останала до леглото на болната си сестра. Тя слязла до партера да си купи чаша шоколад от машината до входа. После се качила горе. В стаята било тихо. Някак по-тихо отпреди излизането на Вяра. Зорница седнала на стола до леглото и доизпила шоколадовата си напитка бавно, като се вслушвала в звука от собственото си сърбане. После станала, приближила се до болната и погалила челото ѝ. Допряла показалец до китката ѝ. Усмихнала се с треперещи устни, взела портмонето от чантата си и излязла.

— За преобличането — рекла, докато подавала петдесет лева на дежурната медицинска сестра в коридора.

— Мъртва ли е? — попитала медицинската сестра.

В този миг телефонът на Зорница извъннал. Бил съпругът на Вяра. Тръгвали към болницата.

9.

Преди сестрите да предадели бебетата на майките, в родилното отделение царяла тишина. След раждането Вяра спяла почти през цялото време. Едва се надигала да накърми бебето и щом го предадяла на медицинските сестри, отново заспивала. И този път тъкмо се била унесла, когато я събудили да иде при мъжа си, който дошъл на свиждане. Вяра станала и в момента, в който го направила, под нея се образувало кърваво петно. Тя въздъхнала и го прескочила. Излязла от стаята и бавно се запътила към входа за външни лица. Лъхнал я студения въздух отвън, тя показала глава през старите железни врати и видяла съпруга си.

— Не мога да стоя много права.

— Нося ти банани, сок...

— Тежат. Ще взема само сока.

— Как е малката?

— Добре е. Кърмя я.

— Много искам да я видя.

— След два дни ще я видиш... — Вяра понечила да се прибере обратно в отделението.

— Хей, почакай! Всичко наред ли е? — притиснал я той до себе си. — Не се притеснявай, всичко с погребението мина. Леля ти се погрижи и за разходите, и за организацията. Изпрати ти това — и той разтворил дланта си.

Вяра погледнала и прималяла.

— Къде я намерихте?

— Когато я събличали, намерили панделата във вътрешния джоб на дрехата ѝ. Каква е тази работа? — попитал той.

— Това не е пандела, а кордела.

От Вяра отново покапала кръв, тя затворила вратата и се върнала в стаята си. Седнала на леглото, а след това внимателно положила краката си така, че да легне. Обърнала се на една страна. Нито скула, нито нерв помръдвал по лицето ѝ. Единствено сълзите ѝ капели и се стичали по бузите.

— Ще извикам да почистят кръвта — отбелязала жената на съседното легло.

10.

Вяра се пробудила, когато било тъмно и луминисцентните лампи на тавана в стаята вече светели. Обърнала се по гръб и се загледала в светлината. Коледите. Светли и светеци коледи. Сетила се как тогава майка ѝ месела тесто, а после рисувала форми върху питката — грозд, слънце, кръст. Преди 1989 година не празнували Коледа. Била към дванайсетгодишна, когато Нова година била изместена от по-важната Коледа. Взели да правят питки, да посещават църкви. Майка ѝ много харесала новия празник. Започвала приготвянията отрано — цяла седмица преди настъпването на празника. Пазарувала, точела баници, бъркала смес за торти. Включвала Вяра — да наръси сирене, да разбие яйцата, да обели картофи. На една от Коледите София била в обичайното си превъзходно настроение. Тананикала си, усмихвала се, заплашвала да помилва дъщеря си с побелели от брашното ръце, показвала ѝ как се правела баница отново и отново. Вяра се заразила от ентузиазма ѝ и решила да я изненада. Тя отишла в другата стая, отворила кутията с играчките за елхата и взела червената кордела. Поставила я върху главата си и се показала в кухнята.

— Подаръкът пристига!

Майка ѝ се обърнала към нея. Развеселеното ѝ лице мигом посърнало, все едно се състарила с цяла година. Тя отскубнала корделата от косата ѝ. Вяра изохкала.

— Мамо! Опаковам се като подарък за теб.

— Какво?

— Аз съм подаръкът! Нали е Коледа!

— Не си играй с тези неща!

Тогава майка ѝ продължила да меси тестото за питката, като удряла по него, блъскала го в купата и без малко да я преобърне. Захвърчало брашно навсякъде. Пръснало малко и в очите ѝ. Тя избърсала с ръкав лицето си, оставила всичко и влязла в банята. Затворила се и дълго се бавила. Когато излязла, вече нямало и следа от

предишното ѝ настроение. Обратно в кухнята, тя се навела, взела корделата от земята, завързала я върху елхата и продължила мълчаливо с приготовленията.

Стържещият шум от приближаващите се колички извадил Вяра от унеса. Тя отворила очи и се огледала. Другата родилка се приготвяла за посрещане на бебетата. Вяра се надигнала с мъка, все още вцепенена от спомените. Изведнъж ѝ станало много досадно. Искала да остане сама, да спи в продължение на месеци. Но откъм коридора вече се чувал бебешки плач. Подаръците пристигали.

11.

— Ш-ш-шт! Тихо! — хванала Вяра средната си дъщеря.

— Нееее! Искам да видя бебето.

— Сега ще дойде да ви гледа съседката, а аз ще отида при баба Зорница.

— Не искам да ходиш!

— Трябва да отида.

— Защо тя не дойде?

— Защото има да ми казва нещо.

— Какво нещо?

Половин час по-късно Вяра вървяла към автобусната спирка, унесена в мисли за майчината си сестра. Уговорката им била по обяд в Коста кафе на гърба на Националния исторически музей. Може би леля ѝ я викала заради наследството след смъртта на София, но защо там, а не у дома? Вече в автобуса, Вяра наблюдавала стъклените кули и лъскавите офис помещения. Не била слизала в центъра от няколко месеца, а градът вече бил сменил облика си.

Когато Вяра прекосила мола и излязла на опесъчената алея, която водила към градинката пред кафето, веднага видяла леля си. Зорница седяла на масичка навън, а пред нея били поставени две големи чаши с кафета. Леля ѝ била облечена в дълга пола и къс пуловер. Изглеждала някак официално.

— Седни — рекла леля ѝ и се опитала да се усмихне, но не успяла.

Вяра я наблюдавала, без да мига.

— Какво е толкова важно? Плашиш ме.

— Не. Не. Не е нищо страшно. Успокой се.

— А какво е?

— Как са децата? — попитала Зорница.

— Децата са добре.

Замълчали за миг. Устните на леля ѝ трепнали. Тя вдигнала глава и поела въздух:

— Аз съм твоята майка. Знаеш, нали?

— Мама умря — рекла Вяра, без да я поглежда.

Вяра станала рязко, грабнала чантата си и хукнала по опесъчената алея пред кафенето. Тя завила зад ъгъла, все така тичайки, и се скрила от погледа на леля си. Зорница останала сама пред недокоснатите чаши. Извадила портмонето си и оставила банкнота на масата.

12.

Вяра се прибрала при децата. Бебето спяло в креватчето, а съседката гледала повторението на турски сериал и редяла кубчета върху масата с най-голямата дъщеря на Вяра.

— Много бързо свърши!

— Да. Оказа се по-бързо, отколкото очаквах — усмихнала се вяло Вяра.

После се шмугнала в тоалетната. Погледнала се в огледалото — носът и бузите ѝ се били зачервили от тичането. Подпряла се на мивката и отпуснала глава. Раменете ѝ щръкнали, сякаш поддържали главата да не падне. После бавно повдигнала лицето си и се погледнала в огледалото: очите, брадичката, линиите между носа и бузите, косата. Пипнала косата си. Устните ѝ се сгърчили в конвулсия. Сълзи покапали от очите ѝ. За момент ѝ се сторило, че потънала в гъста мъгла от лютиви изпарения. Свалила капака на тоалетната чиния и седнала върху него.

Ако майка ѝ била Зорница, то тогава кой, по дяволите, бил баща ѝ? Коя била тя самата, за бога? Ами братовчедите ѝ, те вероятно ѝ били брат и сестра?! Дали и те знаели? Можела да се омъжи за първия си братовчед. Представяла си предложението за женитба, кошмарно ухилените лица на двете си майки. Кой на света имал две майки? Кой, за бога? После се сетила за новогодишните вечери, за начина, по който леля ѝ я галела, за безпричинните сълзи на майка си. Всички ѝ се били усмихвали в продължение на трийсет години, като през това време знаели за нея повече, отколкото тя самата някога била знаела за себе си.

В главата ѝ настанала каша. Мислите ѝ се заблъскали хаотично и ѝ примаяло. Станала бавно от гърнето, като се придържала за мивката, надвесила се и повърнала.

По-късно, когато отпратила съседката, бебето се събудило. Тя опитала да го накърми, но то се мусело и се дърпало от гърдата. Вяра стиснала зърното си и почувствала щипеща болка. То било сухо.

В този момент на вратата се позвънило. Тя се приближила до шпионката и погледнала през нея. Изведнъж лицето ѝ се зачервило и тя извикала:

— Върви си!

Бебето млъкнало за секунда, свъсило вежди, сякаш преценявало дали приближавала заплаха или някой си играел с него, а после заплакало с всичката си сила. — Върви си! — изкрещяла повторно с прегракнал глас Вяра.

Чуло се шумолене от другата страна на вратата, а после последвали плачливи молби. И двете деца на Вяра изтичали в коридора с изплашени лица. Това сякаш я окопитило и тя отворила широко вратата. Зорница се вмъкнала като провинило се куче. Съблякла палтото си и поела бебето от ръцете на Вяра, която не помърдала срещу ѝ.

Гостенката успокоила малката и я положи в креватчето. После тихо придумала по-големите момичета да идат в другата стая, защото трябвало да поговори отново с майка им.

13.

— Увих те в червената кордела и те поднесох на сестра си.

Настъпило кратко мълчание. Вяра наблюдавала как перушинка се стелела към масата, докато накрая миниатюрното перце попаднало върху покривката.

— Как не те е срам? Кучка! — перушинката литнала от въздушната струя, която думите изхвърлили навън.

— Трябва да е било Нова година — продължавала Зорница.

— Трябва да е било?! —

— Цяла нощ гледах през прозореца лампите навън. После в дванайсет часа завързах пелените ти с корделата. Направих разкошна пандела. И те подарих на сестра си.

Вяра дишала учестено.

— Корделата, която майка ми закачаше на върха на елхата — това ли е тя?

Зорница кимнала. Вяра прибрала раменете си — сякаш искала да намали тялото си и с това повърхността, върху която усещала болката. После изведнъж изправила глава:

— Не ме интересуваш.

— Разбирам.

— Нищо не разбираш, за Бога? Ти си леля ми и никакви думи не могат да променят това! Никакви, чуваш ли! Дала си собственото си дете! Ти не си ми майка, ти не си майка въобще! — гласът ѝ се извивал като свистене на вятъра през тясна тръба.

Зорница се отдръпнала назад. Тя поизправила глава и не отмествала очи от дъщеря си — тази, която винаги имала за своя дъщеря. После обхванала с двете си трепереци ръце лицето ѝ.

— Но... Вяра, сестра ми не можеше да има свои деца.

— Ти си ме изоставила — скочила от стола Вяра.

— Не съм те изоставяла. Опитвах се да съм близо до теб. Тогава така го мислех — продължавала трескаво Зорница. — Веднага разбрах, че съм сгрещила, но връщане назад нямаше.

Вяра я сграбчила за раменете, разтресла я и процедила през зъби:

— Как можа? Как?

— Недей така. Боли! — промълвила през сълзи Зорница.

— Имах живот, имах всичко и ти го разруши за една секунда!

— Моля те...

— И като приличам на сестра ти, трудно ще се усетя, нали?! А?!
Нали?! Нали?! А баща ми! А чичо ми! А децата ми! Не помисли за
нищо, кучка такава!

— Нека опитаме да бъдем заедно — хлипала вече Зорница, а
цялото ѝ лице сякаш треперело.

— Изчезвай! — креснала Вяра извън себе си. — Да не си
стъпила повече в дома ми!

Тя обърнала леля си с гръб и я изтикала в коридора, отворила
вратата и я блъснала навън.

14.

Било Коледа. Съпругът ѝ бил починал преди няколко години. Децата били напуснали къщата. Изветрялата от годините кордела била поставена на върха на пластмасова елха. Снежанка от памук нямало. По телевизията предавали симфоничен оркестър. Вяра била изгасила повечето лампи в празната си къща и стояла тихо в сумрака. Посивелите ѝ коси изглеждали оредели под уличното осветление, което нахлувало през прозореца, прозирала кожата на главата ѝ.

Почукало се на вратата. Ако били онези глупави групи от коледарчета, просто нямало да отвори. Приближила се до вратата. Предпазливо погледнала през шпионката. Бил непознат мъж с полицейска униформа и тя отворила вратата.

Онзи се представил. Бил от екип по разследване към МВР. Зорница, която нямала други роднини в България, се била обесила вчера. От моргата търсели приближени и успели да намерят този адрес едва сега. Не можело да се чака до след Коледа. Моргата постоянно приемала мъртви бездомници.

ЕПИЛОГ

Вдигам глава от лаптопа си. Майка ми прави от историческото си руло с домашен мармалад. Тя подухва с уста перчема си, докато разстила новоизпечения блат. Подложила е бяла кухненска кърпа под кулинарното чудо. Разнася се неустоим аромат.

Под прошарената ѝ все още несресана коса се крият стотици тайни, които няма да узная. Майка ми няма да ми разкаже за себе си. Няма и да ме изслуша, когато ѝ говоря за собствените си дела. Хубаво ми е да я гледам така — съвсем близо до мен и безмерно далечна. Не съжалявам повече, че с нея не използваме думите, за да споделяме. Приближавам се до плота и пипам пресния блат с върха на пръстите си. Майка ми отваря уста да произнесе: „Не!“, но не го прави.

— Ще поспя — казвам.

— Отивай.

Изневиделица мисъл попарва клепачите ми като плиснато горещо кафе. Преди да се запътя към спалнята, поглеждам тревожно в очите ѝ. Лилавите бразди под тях ги очертават и бистрят още повече. Усмиввам се облекчено. Пъстри са досущ като моите.

Вдигам показалец и я преброявам с жестоката наслада на човек, който не е засегнат от страданието на околните. Една е, лумва пируваща мисъл в главата ми.

Най-сетне се добирам до спалнята и се просвам по диагонал. Децата ме налазват и пускат телевизия. Майка ми влиза. Изключва телевизора, хваща ги за ръце и ги изпровожда в кухнята. После се връща да ме завие с одеяло. Преструвам се на заспала. Потръпвам при неволното докосване на ръцете ѝ. Свивам се още повече — почти на кълбо. Един по един спомените за хората пред очите ми избледняват. Потъвам в тъмната яма на предсънните трепети. Вече не се преструвам. Навлизам дълбоко в земята с крайчетата на новите си корени и смуча сокове от пръстта. Клоните ми растат разперени, лудуват в небесата и наливат плодове. Вей се на вятъра по-лека отпреди, приемам птици и даже ако съм в настроение, ги гостя със

смолите си. Блестя, облечена в снежните си шалове или се събличам гола до кора пред някой минувач.

От време на време ме обрулват нещастни северняци, горещи слънца напукват стеблото ми. Кълвачи надупчват тялото ми, къртици разделят корените ми. Тогава се впивам още по-здраво в пръстта. И замирам.

Наблюдавам как пръстта се надига, затваря се като чашка на лале, смалява се и се превръща в човек. Влиза в кухнята и започва да приготвя историческото си мармаладено руло, сипва кафето и гали перушинените глави на децата ми. И вече знам, че нищо не може да ме спре да започна отначало. Защото тя още е жива и още ме храни. Защото тя, пъстрооката в стария анцуг и с лилавите вади по лицето си, именно тя е моят най-скъп подарък, моето начало, моята майка.

Издание:

Списание „Съвременник“, бр. 2, 2017 г.

Издателство „Труд“, София, 2017

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.